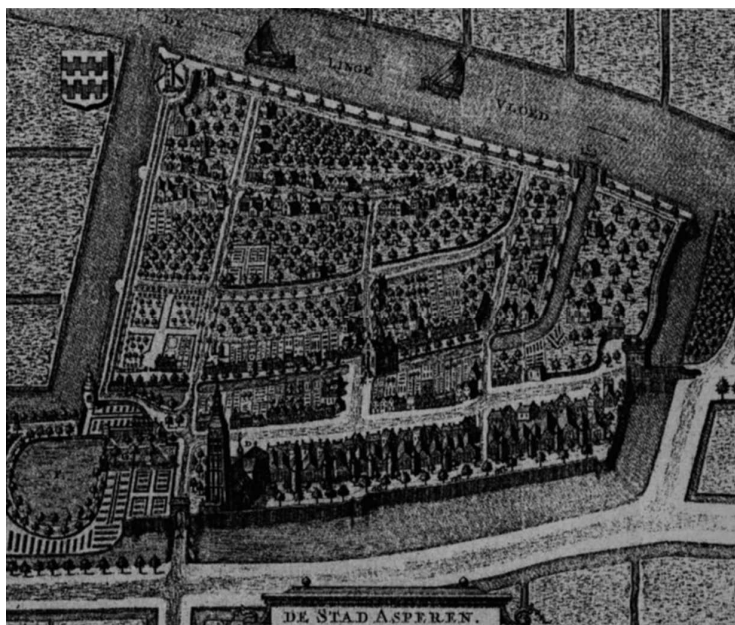

AQUA VITAE

INHOUDSOPGAVE

Colofon	2
Van de voorzitter	3
Najaarsprogramma 2001	3
Genealogie en internet	4
<i>J. Kujntjes</i>	
Themareis naar Tjechië 3-7 oktober 2001	5
Indices 40 Jaargangen Westfriese Families	5
Versierde brieven oftewel briefhoofden.....	5
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Schepenen van de Hoge Bank van Zuilichem.....	12
<i>S. van Doormalen</i>	
Van Marens in de West-Betuwe.....	13
<i>D.G. van Maren</i>	
Gouden en zilveren munten in omloop in Gelre en Zutphen in 1602.....	15
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Vraag I Anna Maria Schepers.....	19
Vraag II Maria Barbara Scheer.....	19
Klaprozenstroop in 1699	19
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Kwartierstraat Wakker.....	20
<i>P.M.J. Brons</i>	
Mientjes uit de Boven-Betuwe naar de Midden-Betuwe. Een handreiking	22
<i>W. van de Westeringh</i>	
Vraag III. Kooijman-Spaan.....	27
Ovcrlijdensdata van personen overleden in Betuwe en Bommelerwaard en enkelen daarbuiten in de tweede helft van de twintigste eeuw Letters A-D.....	30
<i>G.D. Opperman</i>	
Een bevolkingsstaat van het dorp Heesselt uit 1826	33
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Vraag IV Van den Berg(h)-De Moolré	39
De Gooise Matras	40
Het jubileumboek van de afdeling Delfland	40
Oost-Gelderse Contactdag 2001.....	40

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is niet toegestaan

De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.

N.G.V.
AFDELING BETUWE

Colofon

Zie afdelingswebsite: <http://betuwe.ngv.nl>

Losse tijdschriften: f 2,50 per stuk.

Van de voorzitter

Als u ons tijdschrift ontvangt, loopt het al weer aardig naar ons najaarseizoen. We starten traditiegetrouw met een lezing over een Betuwse genealogie, ditmaal van ons bestuurslid Ellen Brons die het zal hebben over de familie Wakker.

De lezing van oktober zal ongetwijfeld ook veel aandacht trekken. Immers, de heer Van Lieburg is bij velen bekend om zijn geweldige onderzoek naar de genealogische gegevens van predikantenfamilies.

In november alweer een prachtig onderwerp: genealogische naspeuringen naar militairen door de heer Kisman.

Al met al weer een prachtig programma, zorg dat u het niet mist!

Tijdens de laatste bestuursvergadering heeft ondergetekende te kennen gegeven dat hij zich in februari niet herkiesbaar stelt voor een nieuwe periode. Dat betekent dat we op zoek gaan naar een nieuwe voorzitter. Weet u mogelijk kandidaten, laat het ons weten!

En dan ons tijdschrift Aqua Vitae. Misschien is het u ook opgevallen dat we relatief veel artikelen plaatsen van slechts enkele personen, daarbij spant onze secretaris Ron van Maanen duidelijk de kroon. We zijn dankbaar dat we de afgelopen tijd met goede artikelen veel leden een plezier hebben kunnen doen. Afhankelijk zijn van slechts enkele schrijvers vinden we echter geen goede zaak. Lukt het niet om de schrijverskring breder te maken, dan lijkt de huidige redactie er weinig zin in te hebben om op de ingeslagen weg voort te gaan. Daarom nogmaals een oproep: schrijf ook eens over uw onderzoek.

Voorlopig is het genieten van hopelijk een mooie zomer en inspiratie opdoen voor het genealogische onderzoek.

Martin IJzerman

Najaarsprogramma 2001

De lezingen vinden op de 2e dinsdag van de maand plaats in de stijlzaal van het streekmuseum bij de Waterpoort te Tiel, adres Plein nr. 46-48. Aanvang van de lezingen is zoals gebruikelijk om 20.00 uur.

11 september De Wakkere Mannen uit Heesselt
Door Ellen Brons. Een heel normale speurtocht, naar een heel "normale" familie. Als complicatie misschien het feit dat de ene helft van de familie door het leven gaat met de achternaam Wakkermans, terwijl de andere helft Wakker heet. Bij de Wakkers is bovendien nog een scheiding tussen een katholieke tak en een protestante tak ontstaan. Al met al toch een speurtocht met voetangels en

klemmen, die dus ook nog lang niet afgelopen is. Toch wil zij graag een 'tussenstand' laten zien, al was het alleen maar om wat nuttige tips te geven en te krijgen. Zo blijkt het, hoe belangrijk het kan zijn om doopgetuigen goed te noteren en hoe belangrijk het is om de streekgeschiedenis en de leefomstandigheden bij een familiegeschiedenis te betrekken. Ook vind ik het leuk om te laten zien hoe je met eenvoudige hulpmiddelen een familieverhaal kunt aankleden en presenteren. Op deze manier kan bijvoorbeeld een presentatie voor een familiereünie in elkaar gezet worden, waardoor veel verhalen uit de huidige tijd genoteerd kunnen worden. Voor de mensen die wat onwennig staan tegenover het gebruik van de computer, zal ik ook nog wat nuttige internetadressen laten zien en uitleggen hoe je daar kunt komen. Echt een avond van leden voor leden, met veel prak tijk verhalen en volop gelegenheid om met elkaar te discussiëren over de aanpak van een onderzoek.

9 oktober Genealogisch onderzoek onder predikanten

Deze lezing zal worden voorafgegaan door een korte ledenvergadering voor het bepalen van een standpunt voor wat betreft de voorgenomen contributieverhoging per 1-1-2002.

De heer F. van Lieburg staat bekend om zijn standaardwerk over de herkomst van gereformeerde predikanten vanaf de reformatie tot ca. 1816. Hij heeft gegevens verzameld van meer dan 12.000 predikanten: voer voor genealogen. Wie heeft niet ergens een predikant onder zijn voorouders? Wie wil niet meer weten van de predikant waarbij zijn voorouders gedoopt werden of waar men trouwde? De heer Lieburg heeft een geweldig werk verzet en wij mogen er trots op zijn dat hij over zijn werk ons wat wil vertellen. Repertorium en proefschrift samen vormen een onschatbare bron voor verder onderzoek.

13 november Bronnen voor onderzoek naar militaire voorouders.

Door de heer A.K. Kisman te Doetinchem wordt deze avond de lezing verzorgd. Behandeld zullen worden het leger, de marine, het KNIL, de Koninklijke Marechaussee/Korps Politietroepen, de pensioenen, de buitenlandse militairen als Schotten, Zwitsers alsmede enkele "aanverwante" onderwerpen als de remplaceanten, de zouaven enz.

Genealogie en internet

J. Kuijntjes

Van en over de Contactdienst: de weg naar internet

Eind 1999 werd in een vergadering van alle medewerkers van de Contactdienst het belang benadrukt van de raadpleegbaarheid van de gegevens van de Contactdienst via internet. Vraag was ook of daarmee nieuwe deelnemers

gevonden zouden kunnen worden. Tot dan toe werd van internet alleen de e-mailfunctie gebruikt voor het versturen van GCI-bestanden, het doorgeven van gegevensmutaties van deelnemers en correcties in verband met de standaardisatie van plaatsnamen. Ook diverse CALS'en bleken echter al een deel van hun correspondentie via e-mail te voeren. Beschikbaarheid van Contactdienst op internet zou aansluiten bij de opkomst van talloze zoeksystemen op internet die door de geïnteresseerden geheel zelfstandig op elk moment en vanaf elke plek gebruikt kunnen worden.

De vaste bestuurskern van de Contactdienst besloot in overleg met de portefeuillehouder in het hoofdbestuur tot een experiment om de "nieuwe" mogelijkheden uit te testen. Ook zou worden nagedacht over beleidsmatige aspecten als organisatie, kosten, privacywetgeving, waarborgen tegen misbruik en veranderingen ten opzichte van de huidige werkwijze. Vrijwilligers met benodigde kennis over het ontwikkelen van dit soort toepassingen op internet dienden zich na een interne uitvraag niet aan, zodat uiteindelijk door een van de leden van de vaste bestuurskern de Contactdienst een poging werd gedaan om - als eerste start - de huidige formulieren van de Contactdienst op een internetpagina te zetten. Automatiseringstechnisch heeft het niet veel om het lijf, maar het is nu al wel mogelijk om iemand geheel zelfstandig een gestandaardiseerde vraag aan de Contactdienst te laten stellen op het moment en op de plek dat het hem of haar uitkomt. Kijkt u maar eens op <http://go.to/contactdienst>

Als u een vraag wilt stellen, dan vult u het desbetreffende formulier in en verzendt dit Als u zelf wilt deelnemen, dan vult u simpelweg het registratieformulier in en klikt op verzenden. Nog steeds geldt de regel "voor wat hoort wat"; in dit verband wil dat zeggen dat de goede werking van Contactdienst afhankelijk is van de deelnemers. Als u dus iets vraagt laat dan tevens de resultaten van uw eigen onderzoek registreren.

De sluiting van het laatste Gens Data Bulletin Board van de afdeling Computergenealogie heeft ook tot gevolg dat Contactdienst niet meer on-line kan worden geraadpleegd. Dit gemis is van verschillende kanten gesignaleerd en het heeft de gang van de Contactdienst naar internet in een stroomversnelling gebracht. Ondersteund door enkele deskundigen van de afdeling Computergenealogie bereidt de Contactdienst zijn interactieve aanwezigheid op internet voor. Er wordt in stappen gewerkt naar de mogelijkheid om de bestanden interactief te raadplegen (dus vragen te stellen) en gegevens interactief in te zenden (dus deel te nemen). De Contactdienst werkt thans met postadressen. Het ligt voor de hand om op internet met e-mail adressen te gaan werken, want daardoor kan de gebruiker van de Contactdienst (de vragensteller) rechtstreeks elektronisch contact opnemen met de gevonden deelnemer aan de

Contact dienst. Zodoende kan de Contactdienst zelf ook elektronisch contact onderhouden met zowel gebruikers van als deelnemers aan de Contactdienst, waardoor het gebruik van briefpapier, enveloppen en postzegels kan vervallen. Dat wil dan niet zeggen dat u, als u (nog) geen e-mail adres heeft of dat niet zou willen, niet meer zou kunnen deelnemen. Integendeel, er wordt ook gewerkt aan een oplossing op dezelfde manier als destijds bij het BBS: indien een deelnemer niet over e-mail beschikt, zal via een apart kanaal het postadres worden doorgegeven. Dat houdt in dat postadressen van deelnemers niet zichtbaar zullen zijn op internet. Zover is het echter nog niet; voornamelijk komen alleen gegevens van deelnemers met een e-mail adres op internet. En u kunt ook nog altijd op de gewone manier terecht bij de Contactdienstmedewerker in de afdeling (C ALS) met vragen of nieuwe of aanvullende gegevens. Wij vragen de huidige deelnemers (voor zover zij beschikken over een e-mail adres) om dat aan te melden. U kunt dat doen op <http://www.contactdienst.nl> of bij ondergetekende.

Opgave van uw e-mail adres impliceert uw toestemming om uw gegevens op internet raadpleegbaar te maken. Deelnemers die niet willen dat hun gegevens op internet raadpleegbaar zullen zijn - ook zij die niet over een e-mail adres beschikken - dienen dat schriftelijk op te geven aan de Contactdienst, postbus 19114,3501 DC Utrecht. De Contactdienst gaat er echter van uit dat geen enkele deelnemer daartegen bezwaar zal maken, immers de gegevens waren al jaren raadpleegbaar via de Gens Data Bulletin Boards. In feite wordt deze techniek vervangen door een geavanceerder techniek, met als bijverschijnsel om het eens populair te zeggen "een veel bredere toegangsdeur voor degenen die van de Contactdienst willen gebruik maken". Deelnemen aan de Contactdienst betekent in de toekomst dus altijd dat de ingezonden gegevens via internet zullen kunnen worden geraadpleegd.

Het aanmelden van e-mail adressen is de eerste stap op de weg van de Contactdienst naar internet.

De tweede stap betreft de raadpleegbaarheid van de bestanden. Dit wacht op de "zoekmachine", waarvoor de Contactdienst de specificaties heeft opgesteld en die ontwikkeld wordt door de deskundigen van de afdeling Computergenealogie. De derde stap betreft het inzenden van gegevens in het formaat dat door de Contactdienst wordt gehanteerd. Zodra hierover meer mee te delen is, valt dat vanzelfsprekend ook weer op deze plaats te lezen. Heeft u verdere vragen of opmerkingen? U kunt bij de CALS in uw afdeling terecht J. Kuijntjes e-mail: pa2jok@amsat.org

Genealogische internet-sites

Vorig jaar heb ik u verwezen naar de algemene site voor genealogie: <http://genealogie.pagina.nl>. Hierop staat een groot aantal verwijzingen naar

interessante pagina's. Hieronder enkele pagina's die voor onderzoek in onze streek interessant kunnen zijn

Arend Datema Instituut - www.aic-betuwe.nl

Dit is de pagina van de Historische Kring Resteren en Omstreken. Hier vindt u onder andere een overzicht van alle publicaties in de Osenvorenreeks en verder van alle andere beschikbare bronnen. Van de Osenvorenreeks is een groot aantal publicaties verkrijgbaar bij de afdelingsbibliotheek.

Streekarchief Bommelerwaard - www.streekarchiefbommelerwaard.nl

Voor onderzoekers die terecht komen in de Bommelerwaard geeft deze pagina de mogelijkheid om het onderzoek thuis voor te bereiden. De index op de Burgerlijke Stand van 1811 tot en met 1950 is online te raadplegen. Voor geboortes is dit tot en met 1902 en voor huwelijken tot en met 1922. Verder is hier te zien welke bronnen er aanwezig zijn. Verschenen publicaties zijn te bestellen, waaronder ook een aantal transcripties van DTB-registers.

Themareis naar Tjechië 3-7 oktober 2001

Door Druhy Domov Tours wordt in oktober 2001 een themareis gemaakt naar Tjechië. Kosten f 600,-, reis+verblijf op basis van hp+gidsing, onderzoek voor eigen kosten. Het wordt een informatieve reis bestemd voor mensen met een stamboom die terugleidt naar Tjechië. Deskundigen vertellen hoe te zoeken en verscheidene locaties worden bezocht. Voor meer inlichtingen 023 -52 67 607 M. van der Stel/D. Blom.

Indices 40 Jaargangen Westfriese Families

Door de heer Paarlberg zijn indices gemaakt op de 40 jaargangen 1954-1999 Westfriese Families, met circa 58.000 namen en inclusief zoekprogramma, geplaatst op twee diskettes. Een schijfruimte van 8 Mb is noodzaak. Bestelling door overmaking van f 30,- (inclusief verzendkosten) op gironummer 53 43 816 t.n.v. C. Paarlberg, Kanaal weg 72, Den Helder onder vermelding van WF01. Tel.nr. 0223-62 12 61.

Versierde brieven oftewel briefhoofden

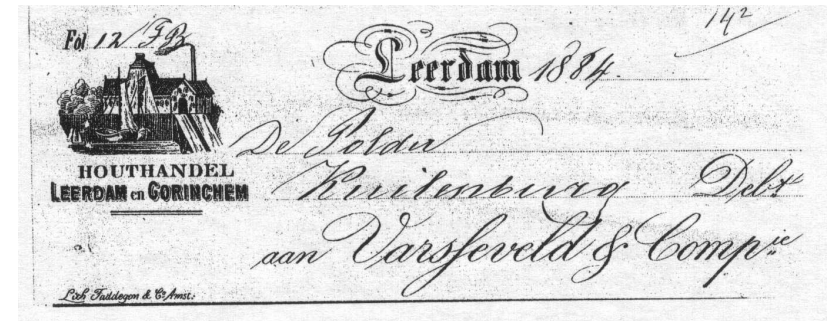
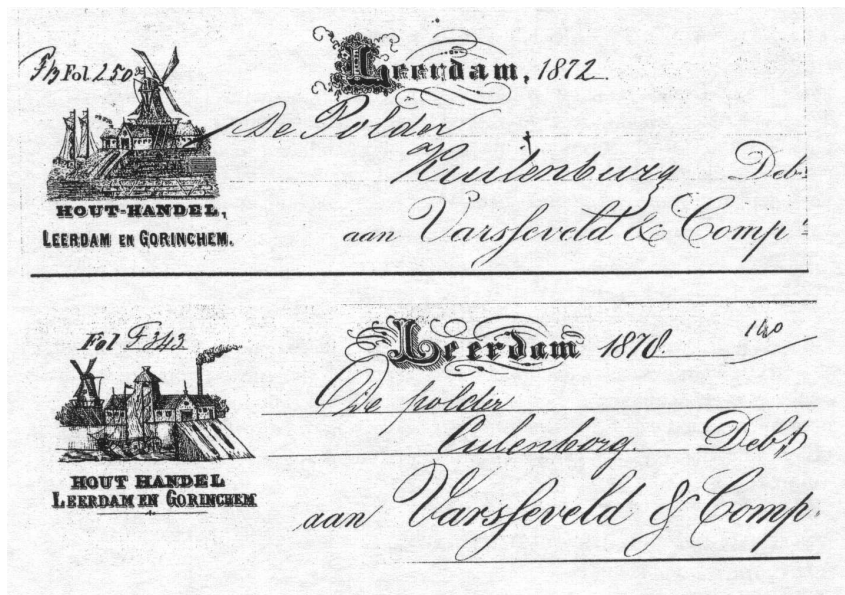
R.H.C. vanMaanen

Een vreemde titel voor een bijdrage voor in dit tijdschrift op het eerste gezicht. In een recente lezing voor onze afdeling is gewezen op archiefstukken waaraan niet

in eerste instantie wordt gedacht als men bezig is met genealogisch onderzoek. Ten onrechte zoals zal blijken.

In Leerdam waren twee fabrieken die aan vele werknemers gedurende tientallen jaren werk boden. Het gaat hierbij om de nog steeds bestaande glasfabriek en de inmiddels ter ziele gegane houthandel en -zagerij van Varssveld & Comp. Het laatste bedrijf heeft veelvuldig hout geleverd aan het polderdistrict Culemborg en hieraan danken we ook de volgende drie kwitanties met een briefhoofd. In latere jaren vinden we kwitanties, niet voorzien met een geïllustreerd briefhoofd, maar simpelweg met een naamsaanduiding.

De briefhoofden zijn typerend voor de categorie waarin het bestaande bedrijf, al dan niet geheel overeenkomstig de waarheid werd afgebeeld. In de praktijk werd het nogal eens mooier voorgespiegeld dan het in feite was. Opvallend is ook de verandering in het productieproces of beter gezegd de outillage. Het briefhoofd uit 1872 toont nog prominent de houtzaagwindmolen met de vlothellingen, in 1878 zien we een rokende schoorsteen, dus een overgang op stoom en nog eens zes jaar later is de windmolen zelfs uit de illustratie verdwenen.

Het polderdistrict had naast een dijk ook watermolens heulen, sluizen, wegen etc. in beheer en onderhoud. Dat betekende dat jaarlijks veel bouw materiaal werd aangeschaft en werkzaamheden uitbesteed waarvoor men zelf geen eigen, bekwaam, personeel in dienst had. Vanouds werd voor werkzaamheden, materialen etc. benodigd voor dat deel van het district wat aan de Linge lag, een beroep gedaan op ondernemers uit Leerdam en omstreken. De volgende briefhoofden geven daar een goede indruk van.

De meestertimmerman T. van Os gevestigd in de Hoogstraat te Leerdam was zo'n voorbeeld. Als we naar het briefhoofd kijken, dan zien we twee timmerlieden hard aan het werk in de werkplaats. Deze illustratie veraangenaamt niet alleen de kwitantie, maar weerspiegelt tevens het ambacht of beroep van de betrokkene. In de feitelijke kwitantie worden allerlei bedragen opgesomd. Hieruit wordt onder meer duidelijk dat naast Van Os zelf, er verscheidene knechten in dienst waren. Er is namelijk sprake van Le Man, ene Hak en Toon. De laatste is niet identiek aan Van Os zelf, daar deze apart werd vermeld.

Een ander voorbeeld is dat van de Leerdamse meester metselaar J. van Lit die in januari 1881 een gepeperde kwitantie van maar liefst f 370, 85½ naar het polderdistrict stuurde. Weer komen we meerdere namen tegen als Van Lit, Jan en Ernst Wat biedt de informatie nou nog meer. Van Lit verdiende op 10 januari voor vijf dagen werk f 8,50, dus gemiddeld 1,70 per dag. Het dagloon van een meester metselaar weten we dus nu. Verder dat een liter Portlandcement 11 cent

kostte, dus van koopmanswaren en dergelijke kunnen prijzen worden teruggevonden, wat er toe bijdraagt om een beeld te kunnen vormen van de leef- en werkomstandigheden in het verleden. Het briefhoofd toont ons metselaars in bedrijf.

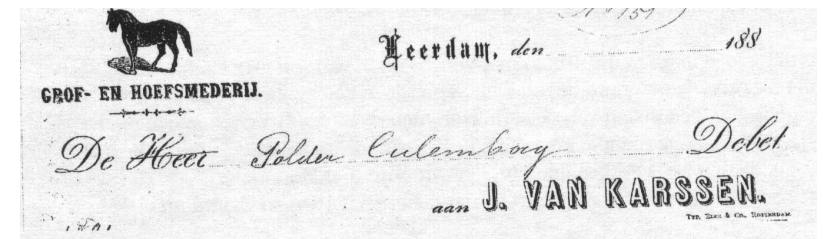
De Gorinchemse steenhouwer G. van Esseveld leverde op 12 september 1839 voor f 65,60 een slaggebint inclusief arbeidsloon.

De Leerdamse huisschilder en glazenmaker B.J.J. van Middelkoop diende in 1873 een uitgebreide kwitantie in, zij het dat het eindbedrag meeviel, namelijk f 51,50. Hier is een duidelijk voorbeeld van de scheiding van het grondgebied als het gaat om de verdeling van de werkzaamheden en leveranties. In juli werd namelijk enig werk van het stoomgemaal aan de Horn verricht en de kamer en keuken van het woonhuis geleverd. Als we kijken naar de gebruikte kleuren, werd het in het stoomgemaal er niet zonniger op. Wat werd er in juli namelijk gebruikt? Naast ruim drie kilo stopverf, werd grijze verf gebruikt voor het gronden en verder bruine, lichtbruine en beste grijze verf. Aan copal vernis nr. 1 werd negen hectogram verbruikt tegen een kiloprijs van f 4,-. De vloeren werden bruin geleverd met een verf van f 1,- de kilo. Het woonhuis kreeg, gelukkig, wat andere kleuren te weten geel en blauw, beide verven a f 0,70 per kilo.

Dat een grof- en hoefsmid ook andere werkzaamheden verrichtte dan het beslaan van paarden en het vervaardigen van landbouwwerktuigen moge bekend zijn. De Leerdamse smid Van Karssen maakte zo in 1891 onder meer een nieuwe sluishaak voor f 0,90 en twee stalen beitels en een nieuwe krabber voor ketelwerk.

En tenslotte als laatste briefhoofd, dat van J.J. Droogleever GMz in Leerdam. Deze winkelier leverde in 1890 tien liter petroleum à f 0,85, twee teerkwasten, een klein kwastje, een liter oliegek, patentolie, zeep, zes Engelse bezems en een klunwen katoen met 250 gram potlood, totale kosten f 9,57½.

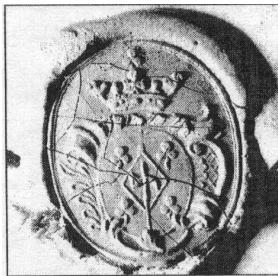
Schepenen van de Hoge Bank van Zuilichem

S. van Doornmalen

In de serie Bommelerwaardse Bronnen verscheen in april van dit jaar deel 25. Het is een studie over de schouten, secretarissen en schepenen in de gerichtsbank van Zuilichem. De bank van Zuilichem had jurisdictie over de dorpen Zuilichem, Brakel, Aalst, Nieuwaal, Gameren, Delwijnen, Kerkwijk en Bruchem. De uitgave is het eerste deel van een project waarin een inventarisatie wordt gemaakt van alle bestuurders in de Bommelerwaardse gerichtsbanken van Zuilichem, Zaltbommel, Driel en Heerwaarden in de jaren 1650 - 1811. Naast genealogische informatie over vele bekende families zoals Timmer, Van Bijstervelt, Van Dalen, Van Kerkwijk, Lenshoek en Verzijl, wordt een zo volledig mogelijk overzicht gegeven van de familiewapens die de heren voerden. Kortom studies die interessant zijn voor genealogen, heraldici en rechtshistorici.

De uitgave is mooi geïllustreerd met voorbeelden van een groot aantal zegels en zelfs met enkele kleurenafbeeldingen. Voor deze gelegenheid is de lay-out aangepast en de omslag van de serie Bommelerwaardse Bronnen in een nieuw jasje gestoken. De uitgave kost f 27,50. Vrienden van het streekarchief krijgen f 2,50 korting en is verkrijgbaar bij het Streekarchief Bommelerwaard. (tel: 0418-541105, postadres: Van Heemstraweg west 11a 5301 PA in Zaltbommel).

W.H. Dingemans, De Hoge Bank van Zuilichem 1650 - 1811. Een genealogische en heraldische benadering, Zaltbommel 2001, 132 p. geïll.

Wapen van het geslacht Van Bijstervelt

Van Marens in de West-Betuwe

D. G. van Maren

Sedert december 2000 ben ik lid van de NGV, afdeling Betuwe. Ik ben lid geworden omdat ik sedert enige tijd bezig ben met stamboomonderzoek. Mijn voorvaderen kwamen uit de West-Betuwe, voor zover ik tot nu toe heb na kunnen gaan.

Ik heb al enkele malen het streekarchief West-Betuwe, locatie Geldermalsen (SWAB) bezocht en heb daar voor mij interessante vondsten gedaan in het archief van het Ambt Beesd en Rhenoy (verder aan te duiden als ORA). In het begin vond ik het behoorlijk moeilijk om het schrift te lezen van de periode rond 1700, maar dat gaat nu wat beter.

In het NG trouwboek van Beesd (SWAB) trof ik een rechtstreekse voorvader aan. Het betrof Claas Janssen van Maareo, geboortedatum onbekend. Op 2 maart 1698 ging hij, j.m. van Beesd, in ondertrouw met Neelije Artz de Poerter, j.d. van Zuilichem. In het NG doopboek van Beesd, vond ik hun twee kinderen, namelijk:

1. Anthonis/Anthony/Toon van Maaren, gedoopt NG te Beesd op 4 december 1698. Hij gaat in ondertrouw te Rhenoy (NG) op 7 april 1726, met Liesbet van Amijde, j.d. van Rhenoy. In 1741 wordt hij voor de eerste keer genoemd als schepen van Rhenoy. (ORA inv.nr. 235. Nominaties van Schepenen Beesd en Rhenoy).
2. Anna van Maaren, gedoopt NG te Beesd op 29 april 1703. De doopgetuige is Elke van der Ham. Op 12 februari 1729, gaat Anna in de NG kerk te Beesd in ondertrouw met Abraham van Nievelt.

In het ORA komt met regelmaat ene Jan Claessen van Ma(e)ren voor. Zeer waarschijnlijk is hij de vader van de genoemde Claas Janssen van Maaren. Op de lidmatenlijst van NG kerk van Beesd komt Jan Claessen van Maeren in 1691 voor als belijdend lid. Op de lidmatenlijst van 1699 staat de vermelding dat hij overleden is. Hij was gehuwd met Jantje, achternaam onbekend. Na zijn overlijden wordt zij genoemd als boedelhoudster, maar tot nu toe heb ik geen boedelbeschrijving kunnen vinden. In 1690 wordt Jan Claessen van Maeren genoemd in een lijst van verpondingen (SWAB, archief van de Dijksteel Beesd, invnr. 26). Het blijkt dat hij te Beesd vier morgen land in erfpacht had van het "Convent Maria Magdalena tot Wijck".¹ Tevens blijkt dat hij te Beesd een huis en boomgaard heeft en vier hont land Homburg, alsmede twee morgen land "Smeercampen". Op 17 april 1699 wordt een akte opgemaakt waarin vermeld

wordt dat Jan Claessen van Maeren aan Jan van der Ham voor de somma van 230 gulden, vier hond bouwland gelegen op de Homburg te Beesd, verkocht heeft (ORA invnr.206).

Op 10 mei 1699 dient op de "Ordinaris Rechtsdag tot Beest" een zaak tegen de buurmeesters van Beesd over het jaar 1698, Jan Claessen van Maeren en Rheijn Gijsbersse. Uit de stukken bleek dat zij geen behoorlijke convocatie gedaan hadden betreffende de verpondingen over het jaar 1698. Jan Claessen van Maeren verpandt in verband met de opgelegde boete van 50 gulden twee morgen land genaamd de "Smeercampen". Als ik de stukken goed begrepen heb, was hij het niet mee eens met de gang van zaken en bestreed hij de bevoegdheid van de Ambtman van Beesd (ORA invnr. 37).

Op 11 mei 1701 werd een akte opgemaakt door schepenen van Beesd betreffende de "Possessie Amptsvrouwe tot Bommel in twee percelen van goederen tot Beest". Uit de akte blijkt dat uit "crachte van vrijwillige bezegelden coopbrieff van dato 30 januari 1696", Jan Claessen van Maeren aan Vrouwe Anna Maria de Gruijter verkocht heeft een huis en hof gelegen aan de "Middelstraet tot Beest" en twee morgen land, gelegen over de graaf, genaamd de Smeercampe. In de akte wordt vermeld dat de goederen toebehoord hebbende of nog toe behoorden aan de weduwe en kinderen van Jan Claessen van Maeren. (ORA invnr. 37). Op 29 juni 1701 dient Johan Hardenton, schout te Beesd, bij het gerecht van Beesd een eis in tot betaling van achterstallige pachtpenningen en molenpenningen, contra Jantje, de weduwe van Jan Claessen van Maeren. Het bleek dat Jan Claessen van Maeren op 21 mei 1691, twee morgen en vier hond land gepacht had, gelegen aan de "Planken Heul" te Beesd. Hierover was hij nog een gedeelte van de molenpenningen schuldig. Op 25 maart 1697, pachtte hij van de schout twee morgen en drie hont hooi- of weiland, gelegen in de "Bosquali" te Beesd. Hierover moest nog een gedeelte van de pachtpenningen en de molenpenningen betaald worden. Over het jaar 1698 was Jan Claessen van Maeren vrijgesteld van het veldverschot, omdat hij in dat jaar buurmeester van Beesd geweest was. Op 10 mei volgt een uitspraak van het gerecht De weduwe wordt veroordeeld tot het betalen van 94 gulden, 9 stuiver en 8 penningen en de kosten van het proces tot "moderatie en taxatie deses gericht" (ORA invnr. 131-69).

Zoals blijkt komt Jan Claessen van Maeren met regelmaat voor in de archieven van het Ambt Beesd en Rhenoy. Wat zijn veronderstelde zoon Claas Janssen van Maeren betreft, heb ik, behoudens zijn huwelijk en doop van twee kinderen, tot nu toe verder niets kunnen ontdekken. Zoals reeds eerder vermeld gaat zijn zoon Anthonis van Maeren te Rhenoy in ondertrouw en wordt hij meerdere keren genoemd als schepenen van Rhenoy.

De oudste zoon van Anthonis, genaamd Arie(n) van Ma(ae)ren, gedoopt NG te Rhenoy op 22 augustus 1728, wordt ook als schepenen van Rhenoy genoemd.

(ORA invnr. 235. Nominaties van Schepenen Beesd en Rhenoy.

In de geschetste periode vanaf 1690 tot en met de ondertrouw van de genoemde Anna van Maeren in 1729, komt de naam Van Ma(ae)ren behoudens de genoemden, nog een keer voor in de archieven van Beesd. Het betreft een Henderik van Ma(e)ren. Hij wordt in het NG doopboek van Beesd genoemd als vader van een buiten echt geboren kind van Lijn Lubberden. Het kind dat Hendrik van Maren wordt genoemd, wordt gedoopt op 5 mei 1695. In het Loofsingnaat van Beesd komt Henderik van Maeren voor als verkoper van: "sekere negen mergen weij offte hooijlant, over de Graaff alhier tot Beest gelegen, met huijs, hoff, bergh ende schuer daer annex". Hij verkoopt die goederen voor 400 Carolus gulden aan de secretaris Tilburghs (ORA inv.nr. 206, blz. 99). Mogelijk is deze Henderik familie van de andere genoemden, maar dat heb ik niet vast kunnen stellen.

Voor mij blijft de vraag waar kwam de genoemde Jan Claessen van Ma(ae)ren vandaan? In de relatief korte tijd dat ik met het onderzoek bezig ben, ben ik in de ban geraakt van het lezen van de oude archieven en ik denk dat ik in de toekomst nog vele uren in de archieven zal doorbrengen.

Aanvullende gegevens over de weduwe en kinderen van Jan Claessen van Ma(e)ren en de herkomst van laatstgenoemde zijn van harte welkom.

Noot

1. Opmerking redactie. Zie voor het Wijkse Convent en haar goederenbezit in Beesd: R.H.C. vanMaanen "Het Nonnenland oftewel de Beesdse bezittingen van het Domicanessenklooster Maria Magdalena te Wijk bij Duurstede in 1402-1547 (1601)", Historische Kring West-Betuwe, 2001-1, 29ejrg, p. 28-32.

D. G. van Maren, Wadenoijenlaan 431,4006 AJ Tiel.
e-mail: d.g.van.maren@freeler.nl.

Gouden en zilveren munten in omloop in Gelre en Zutphen in 1602

R.H.C. van Maanen

Bij onderzoek in zeventiende eeuwse en oudere archieven zullen onderzoekers maar al te vaak stuiten op muntsoorten met mysterieuze benamingen, waarbij men zich geen voorstelling kan maken van de tegenwaarde in de bekende gulden. De Gelderse plakkatenboeken bevatten verscheidene plakkaten of ordonnanties die betrekking hebben op de toegelaten munten in het geldverkeer. Op 17 november 1602 werd een plakkaat vastgesteld, omdat, als gevolg van de tegenwoordige

omstandigheden, inlandse oorlogen en de loop der tijd de waarde van het muntgeld dermate was gewijzigd, dat men toen de grootste problemen ondervond bij het aflossen van de hoofdsommen en de betaling van renten, pensioenen, pandverschrijvingen en obligaties.

Er werd een reeks van maatregelen genomen als bijvoorbeeld:

1. Het kapitaal [bedoeld zal zijn hoofdsom] van renten, pandschappen, pensioenen en obligaties waarvoor bepaalde muntsoorten waren afgesproken, te weten goede enkele overlandse Keurvorster goudgulden, goed van goudgehalte en gewicht, munten van de keizers of koningen van Frankrijk, goede enkele gouden Hertog Philips gulden en dergelijke, mochten betaald worden, zoals was vastgelegd.
2. Voor wat betref de jaarlijkse renteaflossingen, was de debiteur gehouden te betalen in 'lopende gelde', dat wil zeggen 1/3 deel meer dan de waarde van de gouden of zilveren munten in de ordonnantie uit 1520 vastgelegd, voor zover althans hierin vermeld.
3. Voor wat betref formele gouden en zilveren muntspeciën vermeld in brieven, werd een gouden keurvorstengulden, goed van gehalte en gewicht, gelijk gesteld aan 28 Brabantse stuivers.

In de ordonnantie werden de volgende munten vermeld, met een tegenwaarde in gulden, stuivers en penningen. Helaas staat er niet bij in welke verhouding, aan te nemen valt 1:20:16.

Gouden munten

De hele gouden reaal	04:00:00
De halve gouden reaal	02:00:00
De Carolusgulden	01:06:10
De Keizerskroon of Sonnekroon	02:08:00
De Toyson of Vlies	03:07:05
De grote reaal van Oostenrijk	11:08:00
De Rosennobel van Engeland	05:14:00
De Henrikus nobel	05:00:10
De Vlaamse nobel	04:16:10
De Angelot van Engeland	03:16:00
De gouden leeuw	02:18:10

Dukaten van Spanje, Portugal, Hongarije en vergelijkbare dukaten en de gouden rijder	02:12:00
De gouden Castiliaan	03:08:00
De Saluyt	02:10:10
De rechte Keizer of Koningsschild van 54 stukken in het Troyse mark en van 23 krat. 9½ grein	03:09:05
De Andries en de Wilhelmus schild	01:18:10
De Frankrijkse kroon en het Schuytjen	02:07:05
De Johannes Schild en de Philippusgulden	01:13:05
De Philippus Klinckaert	01:08:00
De Peter van Loenen [=Leuven]	01:14:10
De Fredericus- en Bayaertsgulden	01:07:05
De Arnoldusgulden	00:19:05
De Postulat van Bourbon met die katte	01:02:00
De Overlandse goudgulden	01:17:05

De Gelderse rijder

01:12:00

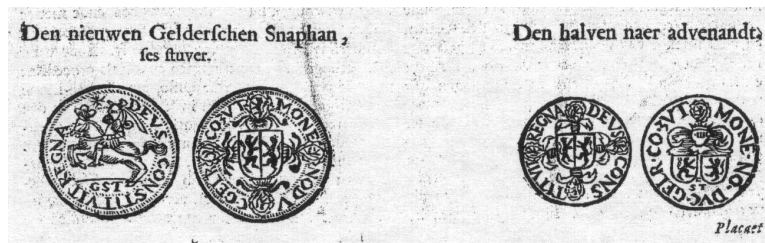

De Utrechtse gulden, door Henricus Paltz-Graef geslagen	01:09:00
De nieuwe Campen en Deventer gulden	01:08:14
De Gelderse Klimmergulden en de Embder gulden	01:08:00
De rechte Utrechtse Davidsgulden en geen ander	01:12:00

Zilveren munten

De zilveren Karolusgulden	01:06:10
De Bourgoenschen daler	01:16:10
De Ioachims olden Saxenschen of Rijksdaalder	01:17:00
De Philippusdaler	02:00:00
De Statendaler	01:12:00
De Hollandse daler	01:08:05

De Gelderse Snaphaen bij hertog Karel gemunt	00:07:03
--	----------

De Spaanse reaal

01:15:08

Bron

- Het tweede deel van 't Groot Gelders Placaet-Boeck, inhoudende de plaacaeten ende ordonnantien by de Edele Mogende Heeren Staeten des Furstendoms Gelre ende Graeffschaps Zutphen, sedert den Jare 1S80 tot den Jaere 1700 irytgegevea Suerus van Goor, Nijmegen, 1703, p. 81-84.

Vraag I Anna Maria Schepers.

Mw. Brons is op zoek naar de overlijdensplaats en -jaar van Anna Maria Schepers, gehuwd op 15-4-1776 RK te Varik met Sebastianus van den Sant ged. 6-4-1748 RK Varik, overl. 6-2-1823 te Heesselt (BS Varik akte 7, geen vermelding weduwnaar of echtgenoot van). De kinderen worden van der Zand(t) genoemd in de BS. Dochter Agnes van der Zand trouwt 12-4-1818 met Nicolaas Valentijn (BS Opijnen akte 2). Een overlijdensakte van Maria Schepers evenals een ondertrouwakte van haar en Sebastiaan van den Sant is tot nu toe niet gevonden. Overlijdens- en bevolkingsregisters van de gemeenten Est en Opijnen en Varik tussen 1825-1840 boden geen oplossing. Reacties zenden aan mw. P.M. J. Brons, Retstraat 3,66S8 DB Beneden Leeuwen.

Vraag II Maria Barbara Scheer

Mevrouw H. Meulblok is op zoek naar gegevens betreffende Maria Barbara Scheer en rond 1787 geboren in Gellicum. Deze vrouw was Rooms-Katholiek en in 1841 54 jaar oud als ze voor de rechtbank moet verschijnen. Wie heeft meer gegevens met name geboorteplaats en -jaar. Ze is waarschijnlijk niet gedoopt in de RK-parochie Gellicum-Rhenoy. Het emailadres is meulblok@conceptsfa.nl

Klaprozenstroop in 1699

R.H.C. van Maanen

In een kwitantie uitbetaald op 9 juni 1699 naar aanleiding van een bezoek door enkele gecommitteerden uit de Ridderschap van de Tielerwaard aan Gorinchem kwam onder meer de volgende post voor. Den 8 Junij verschooten aan stroop van klaprosen f 00:04:00. De kroonbladeren van klaprosen werden in juni/juli geplukt in een dunne laag uitgespreid en droog bewaard. Eigenschappen van afreksels zijn hoestdempend, kalmerend, krampopheffend, slaapverwekkend, verwekkend, verzachtend en zweetdrijvend. Je vraagt je af wat er met de heren aan de hand was.

Bronnen

Archief van het Ambt Tielerwaard 1534-1825 inv.nr. 806 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Geldermalsen) en Os, F.H.L. van. *Gids voor geneeskragtige planten*. The Reader's digest, Amsterdam, 1980.

16 Stephanus (Jurrien) WACKER-(MANS) zn. van Joannis GURVIEN en Maria (Stevens) ~Heesselt 27-08-1729 † Heesselt 04-02-1802 ∞ Lith 06-02-1763	17 Anna van den BERGH dr. van Joannes van den BERGH en Gisberta (Janse) CROL * Lith 11-05-1734 † Heesselt voor 1802	18 Sebastianus van den SANT zn. van Joannes (Henricusz) van der SANDE en Agnes v BELLECOM/BERLICUM ~ Heesselt 06-04-1748 † Heesselt 06-02-1823 ∞ Varik 15-04-1776	19 Anna Maria SCHEPERS † na 1818	20 Gerrit DONKER zn. van Jan Hendricksz DONKERS en Cornelia Geurtsdr van EWIJK ~ Nederijnen 26-01-1727	21 (Maria) Johanna PUTTERS(E) dr. van Petrus (Petersen) PUSTERS "PUTTERS" en Maria (Janse) van WOOST ~ Heesselt 16-09-1725	22 Joannes van HEUSDEN zn. van Henricus van HEUSDEN en Catharina van WICHEN ~ Lith 16-02-1746 † Lith 04-04-1787 ∞ Lith 11-09-1774	23 Cornelia BOGERS/VANDEN BOGERT dr. van Hermes Walterus van den BOGERT en Theodora (Henrici) van BALLEGOOY ~ Lith 05-09-1738 † Lith 02-06-1794
8 Stephanus WAKKERMAN Dagloner ~ Heesselt 19-03-1775 † Varik (Heesselt) 22-11-1855 ∞ Varik 01-02-1806	9 Maria Wilhelmina van der ZANDT ~ Heesselt 15-02-1778 † Heesselt 20-08-1828	10 Petrus DONKERS ~ Rossum 23-02-1755 † Heeselt 22-10-1817 ∞ Varik 09-09-1798	11 Catharina van HEUSDEN ~ Lith 08-09-1776 † Heesselt 06-02-1865				
4 Steeven WAKKER Dagloner ~ Heesselt 10-09-1807 † Heesselt 05-10-1849 ∞ Varik 09-06-1832	5 Cornelia DONKERS ~ Heesselt 14-02-1802 † Heesselt 21-01-1874						
2 Peter WAKKER Schipper , Arbeider * Heesselt 01-09-1834 † Heesselt 23-08-1903 ∞ Rossum							
1 Petrus "Piet" Machinist, * Heesselt 15-05-1882, ∞ Wamel 10-11-1910 Paulina Petronella van Dinter, * Leeuwen 9-9-1889,							

25 Margarita van RIJN waarschijnlijk dr. van Wilhelmus van RIJN en Joanna DRIESSEN	26 Hendricus van WEL zn. van Nicolaus van WEL en Gertrudis de KOCK ~ Driel 21-10-1740 † na 1794 ∞ Rossum 11-05-1766	27 Joanna van OORT dr. van Gerardus van OORT en Joanna "Jenneke" van BEURDEN ~ Driel 28-06-1740	28 Cornelius van HEEL zn. van Alardus Cornelisse van HEDEL en Gertrudis van HAM Landman , Herbergier ~ Driel 02-04-1746 † Rossum 08-02-1830 ∞ Driel 28-08-1768	29 Elisabetha van der HEYDEN dr. van Joannes van der HEYDEN en Catharina VERHAREN ~ Driel 18-02-1742 † Driel 31-10-1786	30 Egon van KESSEL zn. van Ansfrius van KESSEL en Barbera Johanna van VIANEN ~ Driel 04-12-1739 † Driel 27-08-1791 ∞ Driel 19-07-1772	31 Gerrarda "Geertje" van HERWIJNEN dr. van Emert "Eymert" van HERWIJNEN en Maria van den BRAAK ~ Driel 19-10-1751 † Driel 28-04-1815
12 Wilhelmus van RIJN landbouwer ~ Maasbommel 08-04-1764 † Rossum 30-01-1825 ∞ Hurwenen 15-09-1793	13 Joanna "Jenneke" van WELL ~ Rossum 23-09-1770 † Rossum 01-01-1825	14 Albert(us) van HE(D)EL ~ Driel 10-10-1770 † Rossum 02-04-1818 ∞ Driel 07-02-1796	15 Wilhelmina "Hermina" van KESSEL ~ Driel 21-03-1775 † Rossum 17-03-1848			
6 Nicolaas van RIJN Boerenwerk doende , Landbouwer ~ Rossum/Hurwenen 08-09-1794 † Rossum 20-04-1877 ∞ Varik 09-06-1832	7 Elisabeth van HEEL ~ Driel 17-04-1799 † Rossum 11-04-1885					
3 Hermina van RIJN * Rossum 30-03-1836 † Varik 19-04-1920 28-06-1860						
1 WAKKER Venter † Leeuwen 11-03-1960 † Leeuwen 15.7.1954, d.v. Hermanus van Dinther en Petronella van Oijen.						

Mientjes uit de Boven-Betuwe naar de Midden-Betuwe. Een handreiking

W. van de Westeringh

1. Inleiding

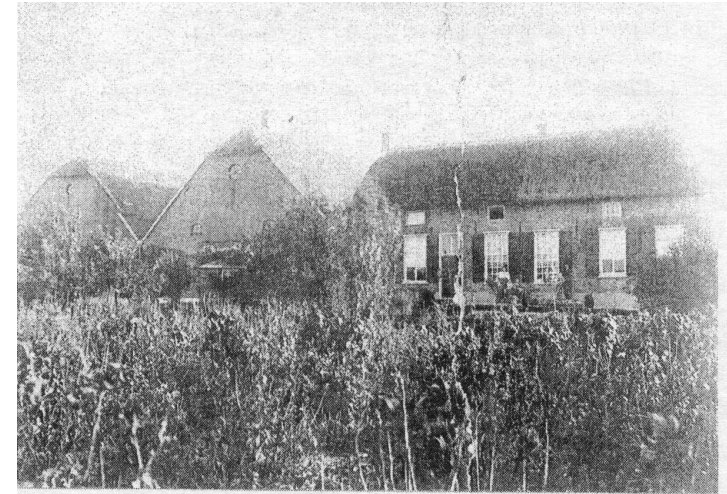
Tijdens de 11de Gelderse Genealogische Contactdag te Tiel op 7 april jl. kwam ik in contact en gesprek met de gebroeders Mientjes. Ze waren bezig met het verzamelen van gegevens om een familiechroniek samen te stellen. Hun oudste gegevens betroffen het echtpaar Mientjes-Holleman te Indoornik (bij Randwijk) uit het begin van de 19de eeuw. Hetzelfde echtpaar kende ik als pachters van een grote bouw of boerderij te Indoornik. Bovendien was mij bekend dat de Mientjes-en geparenteerd waren aan andere, eveneens R.K., families als bijvoorbeeld de Zwartjens op andere (grote) boerderijen in de omgeving van Randwijk. Afsproken werd dat ik hun een handreiking zou doen, zodat ze verder zouden kunnen gaan met hun speurwerk naar de Mientjes-en.

Links Johannes Mientjes (1797-1897) en rechts Clasina Holleman (1800-1884)
Foto's en bidprentjes van de fam. Mientjes

2. Echtpaar Mientjes-Holleman

Jan Mientjes en Clasina Holleman volgden in 1824 hun (schoon) vader op als pachters van de "Schoutenbouwing" te Indoornik, eigendom van Freiherr (= Baron) von Nagel-Doornick. Zij waren het jaar tevoren in de gemeente Heteren getrouwd op 12-4-1823. De "Schoutenbouwing" was een grote bouw, eerst ongeveer 57 morgen groot (1 morgen = ca. 0,86 ha), later ongeveer 66 ha. Toen ze trouwden was Jan Mientjes ruim 26 jaar oud en geboren in Opheusden als zoon van Leendert Mientjes (Mintjes) en Dora van Gend. Clasina Holleman was toen ruim 23 jaar oud en geboren in Indoornik als dochter van Johannes (Jan) Holleman en Gerarda (Grada) Pallada.

Johannes Mientjes was (R.K.) gedoopt Indoornik 2-1-1797. Zijn ouders waren in dezelfde (streek)parochie getrouwd op 3-2-1793. Vóór 1791 treffen we in de R.K. doop- en trouwboeken van Indoornik geen Mientjes-en of Mintjes-en aan. Ze zullen dus omstreeks of vóór 1790 wel van elders gekomen zijn. Maar van waar? Onder de bijlagen bij het huwelijk van Jan Mientjes en Clasina Holleman bevindt zich o.a. een afschrift van het overlijden van zijn vader: Leendert Mintjes, overleden Opheusden 9-6-1812. Helaas gaf dat afschrift geen nadere aanwijzingen over de namen van zijn ouders en zijn geboorteplaats. Alleen dat hij 52 jaar oud was. Zijn geboortjaar was dus vermoedelijk 1760 (of 1759).

De Schoutenbouwing te Indoornik voor de Tweede Wereldoorlog
Foto van de fam. Jurrius

3. Herkomst van de Mientjes-en in de Midden-Betuwe

De (Ger.) (= Gereformeerde) doop- en trouwboeken gaven geen uitsluit over Leendert Mientjes (Mintjes). Wel over Dirk (Derk) Mintjes, waarschijnlijk een broer, die in 1790 trouwde met Maria Goossens, weduwe van Jan van Workum. Hij woonde te Opheusden en was geboren in Angeren, zij woonde te Elden en was geboren in Herveld. Na het overlijden van Maria Goossens - overleden en begraven Elden, 31-12-1792, resp. 3-1-1793 - hertrouwt Derk Mintjes Elden 23-4-1793 Hendrina Bouman, geboren en wonende Elden.

Bij R.K. huwelijken zal men in de trouwboeken alléén de beide namen van de gehuwden vinden, niet hun geboorte- of woonplaatsen. Echter, in die tijd was het gebruikelijk dat de huwelijksaangiften en -afkondigingen en -bevestigingen óók in de Ger. Kerk plaatsvonden. Daarbij staan meestal wel plaatsnamen vermeld! Het (Ger.) huwelijk fungeerde als een soort Burgerlijke Stand voor de registratie van huwelijken.

In het geval van Derk Mintjes en Maria Goossens: 1) (Ger.) ondertrouw Opheusden 31-10-1790: Dirk Mintjes, j.m. (jongeman = ongehuwd), geboren Angeren, wonende Opheusden, bevestigd te Elden; 2) (Ger.) ondertrouw Elden 29-10-1790 Derk Mintjes, j.m., geboren Angeren, wonende Opheusden, trouwt

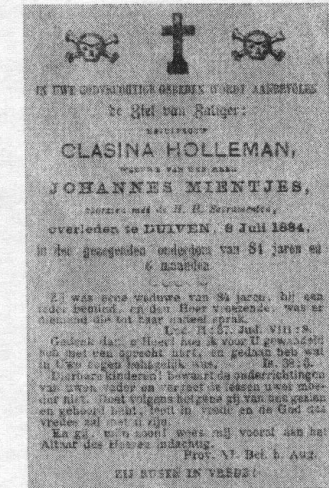
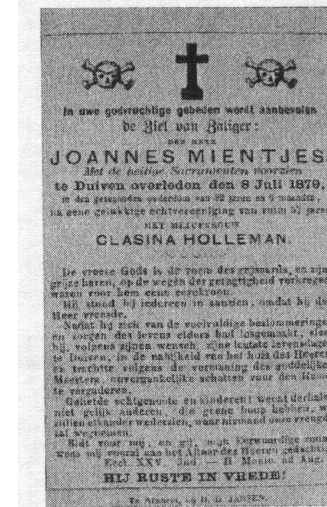
(Ger.) Elden 18-11-1790 (dus twee dagen na het R.K. huwelijk!); (R.K.) huwelijk Huissen-vicarie 16-11-1790: Theodorus Mintjes en Maria Goossens. (Derk Mintjes hertrouwt Elden 23-4-1793 Hendrina Bouman, geboren en wonende Elden.)

Dezelfde handelwijze toegepast voor het huwelijk van Leendert Mintjes en Dora van Gend leverde het volgende op: 1) (R.K.) huwelijk Indoornik 3-2-1793: Leendert Mintjes en Dora van Gend; 2) (Ger.) ondertrouw Randwijk 12-1-1793, huwelijk Randwijk 3-2-1793: Leendert Mintjes, j.m., geboren onder Huussen (= Huissen) en wonende Opheusden, en Doretea van Gent, j.d. (jongedochter = ongehuwd), geboren en wonende Heteren; 3) (Ger.) ondertrouw Heteren: 11-1-1793: Lindert Mintjes, wonende Opheusden, en Dorothea van Gend, wonende Heteren.

Combinatie van de geboorteplaats van zijn broer Derk Mintjes en die van hem-Leendert Mintjes- leverde op: Angeren, onder Huissen. In die tijd had Angeren nog geen eigen parochie en viel onder Huissen-vicarie. In het R.K. doopboek van Huissen-vicarie staat geen doop van Leendert Mintjes vermeld, wel van andere Mintjes-en, kinderen van Johannes Mintjes en Wilhelmina Tunnissen (Tonissen, Tönissen). Derk (Theodorus) Mintjes werd gedoopt Huissen-vicarie 12-6-1765.

De doop van Leendert Mintjes werd gevonden in het R.K. doopboek van Huissenstad: gedoopt 12-6-1760 Leendert Mintjes, zoon van Jan Mintjes en Willemina Tönissen. Het geboortejaar is in overeenstemming met zijn leeftijd (52 jaar) toen hij in 1812 overleed. Enig zoekwerk in de boeken van naburige parochies leverde het huwelijk van zijn ouders op: (R.K.) gehuwd Hulhuizen (tussen Doornenburg en Gendt) 19-4-1747 Joes (= Johannes) Mintjes en Wilhelma Tonissen.

Verder speurwerk in zowel de R.K. doop- en trouwboeken als de Ger. trouwboeken van plaatsen in de Boven-Betuwe zullen vermoedelijk wel meer en completere gegevens opleveren. De Midden-Betuwse Mientjes-en (Mintjes-en) kwamen dus uit de Boven-Betuwe. Het is denkbaar dat niet alleen Leendert Mientjes, maar ook (enkele) broers en zusters naar Opheusden gegaan zijn, omdat zij vermeld staan als getuigen bij huwelijken en dopen.

Links Johannes Mientjes (1797-1897) en rechts Clasina Holleman (1800-1884)
 Foto's en bidprentjes van de fam. Mientjes

4. Stamreeks MIENTJES

I. Johannes (Jan) Mintjes (Minjes), won. Angeren (bij Huissen), tr. (R.K.) Hulhuizen 19-4-1747 Wilhelmina Tonissen.

Hieruit:

II. Leendert Mintjes, geb. Angeren, ged. (R.K.) Huissen-stad 12-7-1760, won. Opheusden, overl. aldaar 9-6-1812, tr. (R.K.) Indoornik 4-2-1793 Theodora (Dora) van Gend, geb. Randwijk, ged. Indoornik 23-2-1761, laatst won. Andelst, overl. Herveld 17-4-1842, dr. van Gerardus (Gradus) van Gend (wedr. Jenneke van Merwick) en Catharina Dibbits (hertr. Andries Driessen), pachters van de bouwning "de Notenboom" op de grens van Heteren en Randwijk.

Hieruit:

III Johannes (Jan) Mientjes (Mintjes), geb. Opheusden, ged. (R.K.) Indoornik 2-1-1797, pachter (1824-1862) van de "Schoutenbouwning" te Indoornik, overl. Duiven 8-7-1879, tr. Heteren 12-4-1823 Clasina Holleman, geb. Indoornik, ged. (R.K.) Indoornik 2-1-1800, overl. Duiven 6-7-1884, dr. van Johannes (Jan) Holleman (wedr. (1) Johanna van Winsen en (2) Clasina Weijers) en Grada Palada.

Hieruit:

IV e.v.: Nageslacht Mientjes tot op de huidige dag.

P.S.

Tijdens de volkstelling op 31 mei 1947 zijn in Gelderland de volgende aantallen personen met de naam MIENTJES geteld:

Arnhem	27
Apeldoorn	3
Bemmel	1
Elst	21
Gendt	2
Heteren	3
Lichtenvoorde	1
Nijmegen	22
Renkum	8
Rheden	2
Ubbergen	8
Valburg	10
Wageningen	15
	----
14 gemeenten: totaal:	124 personen

Vraag en aanbod III Kooijman-Spaan

Door Jean-Yves Soulié is de navolgende staat van zijn vrouw Wilma Kooyman ingestuurd. Haar voorouders waren Hendrik Kooijman en Anna Maria Spaan. Hij stelt aanvullingen op prijs. Zijn adres is: J.Y. Soulié, Le Ciran, 4S240 Menstreu en Villette, France.

Generatie I

1. Anna Maria Spaan, geb. Wadenoyen ca. 1830, overl. Alblasserdam 3-3-1901, tr.(1) Jan Blom, geb. Alblasserdam 23-1-1821, overl. Alblasserdam 8-10-1859, tr.(2) Hendrik Kooijman, geb. Oud Alblas 7-1-1838, overl. Alblasserdam 27-4-1906.

Generatie II

2. Hendrik Spaan, tr.
3. Dilia Christina Dingemans, geb./ged. Zuilichem 20/26-2-1797.

Generatie III

4. Jan Artze Spaan, ged. Wadenoyen 7-1-1748, overl. Wadenoyen 17-11-1817, tr.(1) Utrecht 6-1-1795 Maria Catharina Udo, tr.(2), tussen 1796-1799
5. Judith Boon, geb. Alblasserdam ca. 1771, overl. Wadenoyen 2-9-1858.
6. Peter Dingemans, geb./ged. Bruchem 8-10/10-6-1770(?), overl. Zuilichem 23-9-1851, tr.
7. Johanna van Schaik, ged. Hedel, overl. Zuilichem 20-3-1845.
Uit dit huwelijk:
a. Anna Cornelia Dingemans, geb./ged. Zuilichem 25/27-7-1794, getuige: Dorothea van Schaik.
b. Peter Johan Dingemans, geb./ged. Zuilichem 21/29-11-1795.
c. Dilia Christina Dingemans, geb./ged. Zuilichem 20/26-2-1797 (Zie 3).
d. Dirk Johannes Dingemans, geb./ged. Zuilichem 15/18-2-1798.
e. Lena Catharina Dingemans, geb./ged. Zuilichem 13/27-10-1799.
f. Johanna Petronella Dingemans, geb./ged. Zuilichem 22/27-12-1801.
g. Johanna Petronella Dingemans, geb./ged. Zuilichem 5/6-2-1803.
h. Maria Adriana Dingemans, geb./ged. Zuilichem 7/14-4-1805.

Generatie IV

8. Hendrik Spaan, begr. Wadenoyen 24-11-1788, tr.

9. Helena van Zennewijnen
Uit dit huwelijk:
- Geertruij Spaan, ged. Wadenoyen 29-11-1739.
  - Anna Marike Spaan, ged. Wadenoyen 22-1-1741.
  - Jan Aartz Spaan, ged. Wadenoyen 17-2-1743.
  - Aletta Spaan, ged. Wadenoyen 25-10-1744.
  - Jan Artze Spaan, ged. Wadenoyen 7-1-1748 (Zie 4).
  - Johanna Genderniera Spaan, ged. Wadenoyen 1 -10-1752.
12. Peter Dingemans, ged. Bruchem 25-8-1737, tr.
13. Odilia van Wel, ged. Bruchem 29-1-1741, getuige: Fijke Ballegoyen.
Uit dit huwelijk:
- Johanna Dingemans, geb./ged. Bruchem 21/25-12-1762, getuige: Huibertje Kakebeen.
  - Dirk Dingemans, ged. Bruchem 12-2-1763.
  - Adrianus Dingemans, geb./ged. Bruchem 14/16-10-1768.
  - Peter Dingemans, geb./ged. Bruchem 8-10/10-6-1770(?) (Zie 6).
  - Aart Dingemans, geb./ged. Bruchem 20/30-8-1772.
  - Huybert Dingemans, geb./ged. Bruchem 14/17-4-1775.
  - Gijsbert Dingemans, geb./ged. Bruchem 28-1/2-2-1777.
14. Dirk van Schaik, ged. Zoelen 22-2-1723, schoolmeester en custos te Hedel, ondertr.Ar.kerk Hedel/Kerkwijk 26-8/18-9-1757. Met attestatie van Zoelen in 1749 in het lidmatenregister van Hedel ingeschreven.
15. Anna (Johanna) van Driel, ged. Kerkwijk 24-5-1733, getuige: Lijsbeth van Driel. Met attestatie van Kerkwijk in 1758 in het lidmatenregister van Hedel ingeschreven.
Uit dit huwelijk:
- Anna Maria van Schaik, ged. Hedel 30-7-1758, getuige: Dora Martina van Gennep.
  - Geertruy van Schaik, geb./ged. Hedel 26-2/2-3-1759, getuige: Jacoba van Driel, geb Soermans.
  - Bemardus van Schaik, geb./ged. Hedel 17/21 -3-1762, getuige: Joanna Margreta Stevens, geb. van Schaik.
  - Johanna van Schaik, geb./ged. Hedel 24/29-4-1764, getuige: Jakoba van Driel, geb. Soermans. Door Ds. van den Berg, van Brukum.
  - Dora Karolina van Schaik, geb./ged. Hedel 11/15-12-1765, getuige: de weduwe de Bie 15-12-1765.
  - Joannes van Schaik, geb./ged. Hedel 24/25-10-1767, getuige: Jenneke van Driel, geb. van Werken.
  - Kornelia Helena Katrina van Schaik, geb./ged. Hedel 26-3/1-4-1770, getuige: Helena Kristina van Schaik, geb. Sch..iners.

- Wouter van Schaik, geb./ged. Hedel 25-2/1-3-1772, getuige: Jenneke van de Werken, huisvrouw van Cornelis van Driel.
- Johanna van Schaik, ged. Hedel (Zie 7).

Generatie V

24. Jan Dingemans, tr. kerk Bruchem 5-5-1726
25. Huybertje Kakebeen.
Uit dit huwelijk:
- Adrianus Dingemans, ged. Bruchem 9-3-1727, getuige: Johanna Geertruy Dingemans.
  - Aletta Petronella Dingemans, ged Bruchem 1-5-1729, getuige: Johanna Geertruy Dingemans.
  - Dirk Dingemans, ged. Bruchem 19-8-1731, getuige: Grietje Kakebeen
  - Sophia Dingemans, ged. Bruchem 26-9-1734, getuige: Johanna Dingemans.
  - Peter Dingemans, ged. Bruchem 25-8-1737 (Zie 12).
  - Jan Dingemans, ged. Bruchem 24-7-1740, getuige: Johanna Dingemans.
26. Dirk van Wel, tr. kerk Bruchem 19-5-1737
27. Lijntje van Hemert.
Uit dit huwelijk:
- Adrianus van Wel, ged. Bruchem 22-12-1738, getuige: Arike van Wel.
  - Odilia van Wel, ged. Bruchem 29-1-1741 (Zie 13).
  - Aart van Wel, ged. Bruchem 10-2-1743.
  - Cathrina van Wel, ged. Bruchem 1-11-1744, getuige: Arike van Wel.
  - Wouter van Wel, ged. Bruchem 1-10-1746, getuige: Lijntje van Wel.
28. Barend van Schaik, geb. Dodewaard, ondertr. Zoelen 29-7-1712
29. Maria Dirks van Kesteren, geb. Lienden. Deed op 21-12-1712 te Zoelen belijdenis.
Uit dit huwelijk:
- Cornelis van Schaik, ged. Zoelen 30-4-1713.
  - Cornelis van Schaik, ged. Zoelen 3-2-1715.
  - Dirk van Schaik, ged. Zoelen 28-3-1717.
  - Roelof van Schaik, ged. Zoelen 23-4-1719.
  - Dirk van Schaik, ged. Zoelen 22-2-1723 (Zie 14).
  - Johanna Margriet van Schaik, ged. Zoelen 2-4-1724.
  - Anna Maria van Schaik, ged. Zoelen 2-11-1727, getuige: Anne Maria van Heusden.

- h. Berendina van Schaik, ged. Zoelen 5-9-1734, getuige: Johanna van Heusden(?).
30. Jochem van Driel, tr.
31. Grietje de Bie.
Uit dit huwelijk:
- Johannis van Driel, ged. Kerkwijk 21-10-1731, getuige: Lijsbeth van Driel.
  - Anna (Johanna) van Driel, ged. Kerkwijk 24-5-1733 (Zie 15).
  - Cornelis van Driel, ged. Kerkwijk 13-2-1735.
  - Johannis van Driel, ged. Kerkwijk 2-6-1737.
  - Bertje van Driel, ged. Kerkwijk 26-4-1739.

Overlijdensdata van personen overleden in Betuwe en Bommelerwaard en enkelen daarbuiten in de tweede helft van de twintigste eeuw Letters A-D

G.D. Opperman

Nr	Naam	Datum overlijden	Plaats van overlijden
1.	AALBERS, A.	22-08-1951	Heteren
2.	AALBERS, C.	30-06-1979	Opheusden
3.	AALBERS, G.M.	15-12-1973	Dodewaard
4.	AALBERS, H.	18-07-1948	Opheusden
5.	ALBERS, J.H.	16-05-1989	Lienden
6.	ALBERS, M.D.	12-01-1977	Lienden
7.	ALEWIJNSE, W.	12-07-1989	Maurik
8.	ALFEN, W.V.	09-10-1978	Ochten
9.	AMERONGEN, C.V.	02-11-1995	Beusichem
10.	ANGELINO, C.	01-08-1961	Ochten
11.	ANGELINO, C.E.	04-07-1962	Ochten
12.	ANGELINO, C.	04-03-1958	Ochten
13.	ANGELINO, G.	21-12-1979	
14.	ANGELINO, J.	05-09-1961	Ochten
15.	ANGELINO, M.F.	31-12-1995	Ochten
16.	ANGELINO, N.J.D.K.	24-11-1988	Kesteren
17.	ANGELINO, S.	22-01-1952	Ochten
18.	ANGELINO, S.	06-06-1960	Ochten
19.	ARENDS, F.	03-04-1951	Opheusden
20.	ARENDS, R.	22-10-1977	Opheusden
21.	ARISSE, J.	21-05-1988	Dodewaard
22.	ARKELEN, A.V.	26-08-1976	Lienden
23.	AUGUSTINUS, N.W.C.	02-04-1983	Ochten

24.	AUGUSTINUS, W.	04-03-1991	Beuningen
25.	BAAREN, G.V.	15-04-1993	Kesteren
26.	BAAREN, G.V.	25-09-1988	Lienden
27.	BAARS, W.J.A.	23-07-1958	Heteren
28.	BAGGERMAN, A.A.	10-08-1969	
29.	BARTEN, S.	12-10-1995	Opheusden
30.	BAUER, K.J.	18-03-1976	Ochten
31.	BEUNHEM, A.V.	1939	
32.	BEIJNHEM, A.J.V.	23-11-1990	Lienden
33.	BEUNHEM, G.J.V.	30-12-1977	Lienden
34.	BERENDS, A.	14-04-1978	Lienden
35.	BERENDS, D.	24-05-1978	Lienden
36.	BERENDS, W.J.G.	22-03-1961	Eldik, gem Ochten
37.	BERENDSE, M.	25-08-1958	Ochten
38.	BERG, A.V.D.	10-02-1976	Ochten
39.	BERG, A.J.V.D.	15-01-1987	Ochten
40.	BERG, A.N.W.V.D.	08-08-1956	Ochten
41.	BERG, C.M.V.D.	13-11-1994	Lienden
42.	BERG, G.A.V.D.	22-10-1988	Ochten
43.	BERG, G.J.V.J.D.	23-01-1976	Ochten
44.	BERG, H.M.V.D.	02-05-1976	Lienden
45.	BERG, J.V.D.	08-12-1994	Ochten
46.	BERG, J.P.V.D.	07-01-1996	Tiel
47.	BERG, M.N.V.D.	02-01-1996	Lienden
48.	BERG, R.W.V.D.	27-12-1977	Opheusden
49.	BEUSICHEM, C.V.	17-03-1977	Lienden
50.	BIJL, C.A.	02-01-1996	Lienden
51.	BINSBERGEN, A.V.	09-07-1958	Dodewaard
52.	BINSBERGEN, H.V.	21-06-1953	Opheusden
53.	BLIJDERVEEN, G.V.	30-09-1994	Kesteren
54.	BLIJDERVEEN, H.J.V.	24-11-1982	Lienden
55.	BLIJDERVEEN, H.V.	01-11-1987	Opheusden
56.	BLIJDERVEEN, J.M.V.	20-06-1987	Asch
57.	BLIJDERVEEN, J.C.V.	01-06-1974	Kesteren
58.	BLIJDERVEEN, T.V.	01-02-1978	Kesteren
59.	BLITTERSWUK, H.J.V.	16-05-1996	Tiel
60.	BLITTERSWUK, J.H.V.	00-03-1996	Dodewaard
61.	BLITTERSWUK, J.V.	19-03-1992	Dodewaard
62.	BOER, J.D.	23-12-1975	Ochten
63.	BORN, H.D.V.D.	08-11-1971	Zetten
64.	BRANDT, N.J.A.V.D.	09-09-1989	Dodewaard
65.	BRENK, A.J.V.	15-02-2000	Maurik
66.	BRENK, A.V.	16-07-1977	Kesteren

67.	BRENK, A.V.	23-03-1977	Opheusden
68.	BRENK, F.J.C.V.	27-11-1978	Opheusden
69.	BRENK, G.V.	19-08-1957	Rhenen
70.	BRENK, H.C.V.	10-11-1994	Opheusden
71.	BRENK, M.V.	25-11-1991	Dodewaard
72.	BRENKMAN, J.	31-10-1978	Lienden
73.	BRIENISSEN, A.W.	08-10-1995	Ochten
74.	BRINK, R.V.	27-11-1993	Resteren
75.	BROUWER, B.	01-07-1958	Apeldoorn
76.	BROUWER, G.	10-03-1991	Boven Leeuwen
77.	BROUWER, G.	16-12-1990	Beuningen
78.	BROUWER, J.P.A.	24-02-1983	Apeldoorn
79.	BUDDING, E.N.	09-06-1974	Resteren
80.	BUUS, A.J.	07-02-1977	Ochten
81.	CORNELISSEN, N.	11-12-1976	Opheusden
82.	CRAAIKAMP, T.V.	1958	
83.	CRUM, S.J.H.	16-01-1989	Dodewaard
84.	CRUM, T.	16-03-1989	Kesteren
85.	DAM, C.J.V.	29-01-1968	Opheusden
86.	DAM, D.V.	29-10-1993	IJzendoorn
87.	DAM, E.V.	20-11-1987	Kesteren
88.	DAM, J.L.V.	10-08-1967	Opheusden
89.	DEE, H.V.	22-03-1971	Kesteren
90.	DEE, S.V.	06-07-1976	Lienden
91.	DEE, W.V.	04-11-1978	Lienden
92.	DEKKERS, A.	06-09-1964	Borculo
93.	DEURSEN, J.L.F.V.	10-11-1960	Rotterdam
94.	DIJK, G.V.	07-10-1974	Zetten
95.	DIJK, M.C.V.	27-12-1975	Opheusden
96.	DIJK, O. V.	15-12-1997	Elst(Gld)
97.	DUKHORST, S.A.	09-12-1996	Dodewaard
98.	DIJKHUIZEN, H.V.	29-01-1954	Opheusden
99.	DODEWAARD, A.C.V.	23-03-1973	Ochten
100.	DODEWAARD, J.V.	01-08-1955	Ochten
101.	DODEWAARD, J.V.	07-12-1950	Ochten
102.	DODEWAARD, J.V.	24-01-1977	Ochten
103.	DODEWAARD, J.C.V.	12-04-1952	Apeldoorn
104.	DODEWEERD, J.H.V.	02-06-1972	Kesteren
105.	DODEWEERD, K.V.	04-01-1970	Kesteren
106.	DODEWEERD, K.V.	24-12-1975	Kesteren
107.	DOLDER, J.V.	09-05-1976	Opheusden
108.	DOORN, J.V.	06-04-1970	Kesteren
109.	DORLAND, G.V.	19-05-1989	Opheusden

110.	DRIEL, J.V.	20-01-1954	Dodewaard
111.	DRIEL, J.V.	19-11-1932	Dodewaard
112.	DRUMPT, J.C.J.V.	23-10-1978	Kesteren
113.	DRUMPT, J.V.	30-01-1989	Kesteren
114.	DRUTEN, A.V.	12-12-1988	Kesteren

Inlichtingen bij:

G.D Opperman, Tollcnhof 52, 4041 BJ Kesteren, 0488 48 23 81.

Een bevolkingsstaat van het dorp Heesselt uit 1826

R.H.C. van Maanen

Inleiding

De bevolkingsboekhouding in Nederland dateert van 1849. In vele gemeenten werd al eerder een vorm van bevolkingsboekhouding bijgehouden, de ene keer wat uitgebreider dan de andere keer. Daarnaast zijn in vele gemeentearchieven de staten van de tienjarige bevolkingstellingen bewaard gebleven. Vaak werden deze staten naderhand aangevuld.¹ In het archief van de voormalige gemeente Varik is bijvoorbeeld een dergelijke staat van 7 juni 1826, met aanvullingen tot in 1828. De gegevens werden per gezin vermeld en in totaal werden voor de dorpen Varik en Heesselt 809 personen vermeld in een doorlopende nummering. Enkele personen zijn na juni 1826 ingeschreven. Ik heb voor het dorp Heesselt per gezin alle namen met gegevens achter elkaar vermeld, in afwijking van het origineel waar per gezinslid een aparte regel is gebruikt. Het getal achter de naam heeft betrekking op het geboortejaar. Het originele archiefstuk is nog in een redelijke staat zij het dat de inkt verbleekt is. Daar waar mogelijk zijn bij de mannelijke gezinsleden de gegevens aangevuld met behulp van de registers voor de nationale militie. Deze laatste archiefstukken zijn veelal door schimmel aangetast!

Jan van Ballegooyen (1784, dagloner), Antonia Firand (1787), Maria Christina (1816), Grietje (1821), Arie (1824) en Helena (1827).

C. van Baren (1790, dagloner) en Anneke van Baren (1787, overleden).

Weduwe Wm. Bokke (1760, dagloonster) en Hillegonda (1791).

Hermanus Dirk Beyer/Beijen (1788, dagloner), Hendrika van der Aa (1788), Jan Hendrik (1812), Stevina Cornelia (1813), Aaltje (1822), Dirk Jan (1824) en Johanna (1827). Dirk Jan (Varik 9-4-1824). Lichting 1843, lengte 1,66m, klein aangezicht,, gewoon voorhoofd, blauwe ogen, gewone neus, kleine mond en kin en lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon arbeider.

Geurt van den Berg (1788), Francina van Kessel (1801), Aart (1824), Geurtje (1825), Anna Maria van Os (1753, overleden), Jenneke (15-12-1826) en Jozeph (1827). Arnoldus (Varik 24-4-1824). Lichting 1843, lengte 1,60m, smal aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, kleine kin en lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon arbeider.

Johannes de Bruin (1779, schoolonderwijzer), Huiberdina Adriana van Riemsdijk, Willem (1809), Maria (1810), Anna Hermina (1812), Evcrtje (1814), Jan (1815), Hendrika Leonarda (1820), Leonarda (1822) en Benjamin (1824). Willem (Varik 21-5-1809). Lichting 1828, lengte 1,625m, lang aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, ordinaire neus, grote mond, platte kin, lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen en een litteken op de linkerhand. Was zonder beroep en woonde bij zijn ouders in. Jan (Varik 30-6-1815). Lichting 1834, lengte 1,625m, rond aangezicht en voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, ronde kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Zijn moeder was, net als bij Willem, Jantje van Bommel. Woonde bij zijn ouders. Had geen beroep. Benjamin Adrianus (Varik 25-9-1824, landbouwer). Lichting 1843, lengte 1,58m, bleek aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, gewone neus, kleine mond en kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Zijn moeder was H.A. van Riemsdijk.

Steven de Cocq van Delwijnen (1780, dagloner), Jantje van Os, Roelof (1813), Cornelis (1816), Anneke (1821) en Johannes (13-1-1826). Cornelis (Varik 1-10-1816). Lichting 1835, lengte 1,675m, smal aangezicht, hoog voorhoofd, blauwe ogen, lange neus, gewone mond, kleine kin en lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon dagloner. Hendrik de Cretier (1760, rentenier) en Anna van Baren(s) (1749). Weduwe P. Donkers (1776, landbouwster), Cornelis (1803), Jan (1805), Johannes (1807) en Johanna (1811). Lichting 1822 vermeldt een Gerhard Donker (Varik 10-10-1799), lengte 5 voet, zoon van Peter Donker en arbeidster Katharina van der Heusden. Ovaal aangezicht, plat voorhoofd, bruine ogen, grote neus, ordinaire mond, spitse kin, blond hoofdhaar en bruine wenkbrauwen. Gerhard was arbeider van beroep.

Gerrit Donkers (1779, dagloner), Maria van Kessel (1749?), Catharina (1824), Jozephus (1825), Peterke (15-5-1826 overleden) en Johanna (1827). Jozephus (Varik 14-2-1825). Lichting 1844, lengte 1,50m, groot aangezicht, rond voorhoofd, blauwe ogen, dikke neus, gewone mond, brede kin, lichtbruin hoofdhaar en bleke wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner.

Johannes Fierand/Fierant (1769), Meerke Morre (1769), Maria Christina (1808) en Bart Marinus (1811). Bart Marinus (Varik 26-12-1811). Lichting 1820, lengte 1,585m, rond aangezicht, lang voorhoofd, blauwe ogen, dikke neus, ordinaire mond, kleine kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon dagloner.

Diik de Keyzer (1775, dagloner), Rozina van Dingen (1785), Jenneke (1816), Willemptje (1820) en Dirkje Clazina (1824).

Jozeph van Kessel (1757, dagloner) Jenneke van Avezaath (1760), Gerrit (1793) en Wouter (1795).

Weduwe Gerrit Krol (1776, dagloner, overleden), Emke (1806) en Willem (1813). Johannes Krol (1775, dagloner), Cornelia Krol (1769) en Willem Krol (1784).

Weduwe J. Krol (1777, dagloonster), Helena (1803), Arie (1805) en Willem (1813). Hermanus Kasper (1749, schoenmaker), Christina Lomp (1762), Johanna (1797), Jan Hendrik (1811) en Hermina Christina (1827).

A. Krol (1801, dagloner), Erke/Emerentia van Mil (1794), Martinus (1820), Gerdina (1827) en Gijsbertus (1828). Martinus (Lithoyen, Noord-Brabant, 6-8-1820).

Lichting 1839, lengte 1,70m, smal aangezicht, gewoon voorhoofd, bruine ogen, platte neus, gewone mond, kleine kin, lichtbruin hoofdhaar en bleke wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner. Gijsbertus (Varik 31-10-1828). Lichting 1846, lengte 1,51 m, klein aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, kleine neus, mond en kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij vader in, moeder inmiddels overleden. Beroep vader en zoon dagloner.

Jan van der Linden (1778, landman, overleden), Maria van Empel (1780), Cornelis Arendse (1816), Dirk (1818), Teuntje (1819), Herman Cornelis (1822), Maria (1824) en Meyntje van Empel (1741, overleden). Cornelis Arendse (Varik 15-5-1816). Lichting 1835, lengte 1,73m, aangezicht met sproeten, laag voorhoofd, bruine ogen, grote neus, gewone mond, kleine kind en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn moeder, vader was inmiddels overleden. Beroep was landman, van moeder landeigenaarster. Dirk Cornelis (Varik 24-3-1818). Lichting 1837, lengte 1,695 m, smal aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, spitse kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep moeder en zoon landbouwer. Hermen Cornelis (Varik 2-3-1822). Lichting 1841, lengte 1,695m, rond aangezicht, hoog voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, ronde kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn moeder in. Beroep moeder en zoon landbouwer.

Martinus Loef (1783, timmerman), Huibertje van den Berg(h) (1794), Jantje (1816), Aart (1817), Peter (1819), Adriana (1820), Jan Huibert (1822), Marinus Cornelis (19-4-1826), Angenitje (1827) en Cornelia (1828). Aart (Varik 26-10-1817).

Lichting 1836, lengte 1,64m, langwerpig aangezicht, gerimpeld voorhoofd, grijze ogen, grote neus, gewone mond, ronde kin, bruin hoofdhaar en wenkbrauwen en een litteken boven het rechteroog. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon dagloner. Peter (Varik 18-1-1819). Lichting 1838, lengte 1,62m, lang aangezicht, smal voorhoofd, blauwe ogen, grote neus en mond, spitse kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon arbeider. Jan Huibert (Varik 27-4-1822). Lichting 1841, lengte 1,684m, rond en klein aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, gewone neus en mond, ovale

kin en lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landbouwer. Marinus (Varik 18-4-1826). Lichting 1845, lengte 1,65m, gewoon aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, brede kin, donkerbruin hoofdhaar en bleke wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner.

Willem van Maren (1786, landman), Neeltje van Bruchem (1780), Jantje (1818), Dirk (1820), Jan (1821), Sijke (1822) en Gerrit (22-10-1826). Dirk Derkse (Varik 16-7-1820). Lichting 1839, lengte 1,64m, klein aangezicht en voorhoofd, bruine ogen, gewone neus en kin, kleine mond en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner. Gerrit (Varik 22-10-1826). Lichting 1845, lengte 1,60m, breed aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, gewone neus, kleine mond en kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner. Hendrik van Maren (1793, koopman), Dirk de Fokkert (1827, overleden) en Cornelia (1828).

Jan van Maren (1781, landman), Christina van den Berg (1790), Jan (1814), Cornelis (1811), Gerrit Cornelisse (1816), Willem (1819), Hendrik (1823), Adrianus (1824) en Arnoldus (1827). Jan (Varik 3-11-1814). Lichting 1833, lengte 1,425 m, rond aangezicht, lang voorhoofd, grijze ogen, ordinaire neus, kleine mond, spitse kin, bruin hoofdhaar en bleke wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Hij had geen beroep. Willem (Varik 16-12-1819). Lichting 1838, lengte 1,50m, breed aangezicht, lang voorhoofd, grijze ogen, ingedrongen neus, kleine mond en kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon dagloner. Hendrik (Varik 10-6-1823). Lichting 1842, lengte 1,555m, klein aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, platte neus, blauwe ogen, kleine mond en kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landbouwer. Adrianus (Varik 12-11-1824). Lichting 1843, lengte 1,44m, ingedrongen aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, platte neus, gewone mond, brede kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landman respectievelijk landbouwer. Arnoldus (Varik 19-2-1827). Lichting 1846, lengte 1,47m blozend aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, gewone neus en mond, spitse kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landman. Cornelis van Oosteroom (1781, landman), Jantje van Driel (1783), Cornelia (1813), Maria (1814), Willem (1815), Gijsbarta (1817), Hendrik (1819), Christina (1821, overleden 21-11-1826), Jan (1825) en Christina (1828, overleden). Willem Oostroom (Varik 27-6-1815). Lichting 1834, lengte 1,64m, smal aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, lange neus, gewone mond, kleine kin, donkerbruin hoofdhaar en bleke wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon was landbouwer. Dirk van Os (1759, strodekker), Herbert (1792, overleden) en Klaas (1799). Jillis van Peuten (1774, dagloner), Cornelia van Oosterwijk (1764), Cornelis van den Berg (1797) en Aahje van den Berg (1810). Cornelis (Opijnen 28-5-1797).

Lichting 1817. Van beroep arbeider. Zijn ouders waren Aart van den Berg en Cornelia van Oosterwijk, in 1817 tapster, woonden net als hij in Opijnen. Lengte 5 voet, 2 duim, 2 streek.

Arie van Riemsdijk (1788), Aaltje van Bommel (1796), Elizabeth (1818), Evert (1820), Dirkje (1823), Hendrik (1824) en Gerrit/Gerrit (1827). Evert (Varik 8-2-1820). Lichting 1839, lengte 1,684m, rond aangezicht en voorhoofd, blauwe ogen, kleine, stompe neus, grote mond, ronde kin en blond hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde niet bij zijn ouders in. Beroep vader landman, zoon boerenknecht Hendrik (Varik 2-8-1824). Lichting 1843, lengte 1,62m, aangezicht met sproeten, rond voorhoofd, bruine ogen, kleine neus, grote mond, gewone kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader voerman, zoon arbeider. Gerrit (Varik 26-1-1827). Lichting 1846, lengte 1,61 m, smal aangezicht, rond voorhoofd, blauwe ogen, gewone neus en mond, ronde kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landman.

Cornelis van Rozendaal (1774, tapper), Willemijntje van Trignt en Frederika. J.C. Stegmeyer (1768, gepensioneerd, overleden).

Michiel van Toorn (1779, landman), Peterke den Drijver (1785), Trijntje (1813), Dirkje (1815), Huibert (1816), Willemke (1817), Neeske (1819), Leendert (1821) en Adriana (1824). Huibert (Varik 17-8-1816). Lichting 1835, lengte 1,645m, rond aangezicht, plat voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, kleine kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Beroep vader en zoon landman. Leendert (Varik 28-4-1821). Lichting 1840, lengte 1,648m, groot aangezicht, breed voorhoofd, grijze ogen, brede neus, gewone mond, ronde kin, lichtbruin hoofdhaar en wenkbrauwen en een litteken op de rechterhand. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landbouwer.

Wemarius Petrus Temminck (1783), Gerretje/Gerrigje Verbeek (1783), Geertrui Alida (1813), Leonard Wimmerus (1815), Benjamina (1820), Leeske Adriana (1824) en Gijsbertje (1828). Leonard Wemmarus (Geldermalsen 8-2-1815). Lichting 1834, lengte 1,775m, lang aangezicht, laag voorhoofd, bruine ogen, grote neus, gewone mond, platte kin, kleur hoofdhaar en wenkbrauwen 'rast?', doof en met een litteken op de rechterduim. Vader was tapper, hij zonder beroep. Woonde bij zijn ouders in.

Klaas Valentijn (1791, landman) en Gardina Smits (1774). Weduwe J. Vogel (1766, dagloner), Geertrui (1805) en Peter (1793, getrouwd). Steven Wakker (1776, dagloner), Willemptje van der Zandt (1781, overleden), Steven (1807), Maria (1810), Hendrika (1816) en Anneke (1820). Steven (Varik 10-9-1807). Lichting 1826, lengte 1,56m, rond aangezicht, hoog voorhoofd, grijze ogen, ordinaire neus en mond, kleine kin en bleek licht hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders te weten Stevanus en Maria Wilhelmina van der Zandt. Beroep net als vader dagloner. Voor lichting 1827 staat vermeld Sebastiaan Wakker (Varik 10-11-1808), lengte 1,64m, rond aangezicht en voorhoofd, blauwe ogen, ordinaire neus en mond, ronde kin en bleek hoofdhaar en

wenkbrauwen. Woonde toen niet bij zijn ouders in. Beroep vader daghuurder, zoon schaapherder.

Geurt Wakker (1770, dagloner, overleden), Elizabeth Teeuwis (1778), Anneke (1809) en Antonia (1816).

Dirk Wakker (1779, dagloner, overleden), Maria van Vugt (1800), Aarke van Vugt (1820), Geurt Wakker (1824) en Willemijntje (1827). Geurt (Varik 18-11-1824).

Lichting 1843, lengte 1,53m, ingedrongen aangezicht, rond voorhoofd, blauwe ogen, platte neus, gewone mond, kleine kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde in Tiel, van beroep boerenknecht Moeder was arbeidster. Vader Stephanus Theodorus was overleden.

Weduwe van Benjamin van Zwol (1763, landbouwster), Benjamin (1798), Dirk (1800), Adrianus (1804) en Gerretje Lijse (1809). Benjamin (Opijnen 11-2-1798).

Lichting 1817, voor een jaar vrijgesteld omdat zijn broer een plaatsvervanger had. Beroep net als zijn vader landbouwer. Lengte 5 voet 2 duim 2 streek. Moeder was Adriana Vermeulen, wonende te Opijnen. Dirk (3-8-1800). Lichting 1819, lengte 5 voet 4 duim 2 streek. Woonde bij zijn ouders. Adrianus Gerrit (Varik 27-7-1804), lichting 1823, lengte 1,545m, rond aangezicht en voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, ordinaire mond, ronde kin, blozende gelaatskleur, en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Van beroep landman. Woonde bij zijn moeder. Jan van de Zandt (1785, landman), Sijke van Maren (1789), Jantje (1813) en Maria (1817).

Jan van Zuidam (1776, voerman), Maria van Ballegooyen (1794, overleden), Jan Franken (1815), Wouter Adrianus (1819), Hermina (1821), Jenneke (1825), Adriana (1827). Jan Franken (Varik 10-11-1815). Lichting 1834, lengte 1,59m, klein aangezicht, laag voorhoofd, bruine ogen, gewone neus, grote mond, kleine kin, bleek hoofdhaar en bruine wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders. Vader was landbouwer, hij zonder beroep. Wouter Adrianus (Varik 20-3-1819). Lichting 1838, lengte 1,68m, lang aangezicht, hoog voorhoofd, grijze ogen, dikke neus, gewone mond, ronde kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon arbeider.

In het register staan ook een aantal gezinnen ingeschreven na 7 juni 1826 zonder aan te geven of zij in Heesselt dan wel in Varik woonden. Joannes Egidius van de Geyn (1801), Elizabeth van Bellecom/Belkum, Peter (1822), Wilhelmus (1827) en Hendrika (1828). Joannes Egidius (Varik 28-9-1801). Lichting 1820, lengte 5 voet 6 duim 1 streek. Woonde bij zijn ouders Adrianus en Joanna van der Eyk. Beroep vader en zoon landman. Peter (Opijnen, 4-8-1822). Lichting 1841, lengte 1,709m, groot aangezicht, laag voorhoofd, bruine ogen, gewone neus en mond, ovale kin en blond hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landbouwer. Wilhelmus (Varik 26-3-1827). Lichting 1846, lengte 1,65m, plat aangezicht, klein voorhoofd, grijze ogen, gewone neus en mond, ronde kin en bleek hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon landman

Gerrit Vermeulen, Albarta Hermina van Ballegooijen (1801), Gijsbert Aalbertus (Varik 29-8-1826) en Jantje Alida. Gijsbert Aalbertus. Lichting 1845, lengte 1,76m, lang aangezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, grote neus, gewone mond, ronde kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner.

Petrus Voogels (1793), Anna van Baren en Jan Ger[r]it (Varik 10-6-1826). Jan Gerrit Vogel. Lichting 1845, lengte 1,60m, smal aangezicht, laag voorhoofd, grijze ogen, gewone neus en mond, ronde kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader dagloner, zoon schaapherder. Maarten van Hemert (overleden), Jenneke Bongaards en Aaltje Jennemia (1827). Jan Hendrik van Deutekom, Trijneke van Ballegooyen en Geurt Aalbert. Cornelis Ghybe/Ghijbe, Cornelia van Vugt en Gerrit (1828). Gerrit (Varik 5-8-1828). Lichting 1846, lengte 1,475m, bleek aangezicht, laag voorhoofd, bruine ogen, gewone neus, grote mond, spitse kin en bruin hoofdhaar en wenkbrauwen. Woonde bij zijn ouders in. Beroep vader en zoon dagloner. Willem van Meenen, Wouterke van Stigt en Judik (1828). Jan Wygertse, Jacoba Appeldoorn en Willemina (1828). Jan Hendrik Morgenrood (1762, geboren te Beek bij Ubbergen, marktmeester?)

Bron

- Archief gemeente Varik 1811 -1926 inv.nrs. 1344 en 1696-1727 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Neerijnen).

Noot

1. In 1825 werd, vermoedelijk ten behoeve van de belasting, per gemeente een staat ingeleverd waarop per gezinshoofd vermeld stond uit hoeveel leden het gezin bestond, samenstelling veestapel en dergelijke. Voor wat betreft de gemeente Varik is deze staat in twee delen gepubliceerd in dit tijdschrift Zie hiervoor Maanen, R.H.C. van. "Landbouwbedrijven in Deil, Geldermalsen, Varik en Waardenburg en hun eigenaars in 1825", 1999-2, p. 26-3 en "Varikse arbeidersgezinnen in 1825", 2000, nr. 2, p. 10-14. In een nog te verschijnen vervolg zal de bevolkingsstaat voor het dorp Varik uit 1826 worden gepubliceerd.

Vraag IV Van den Berg(h) - De Moolré

De heer Van Dijk wil graag in contact komen met lezers die onderzoek doen of hebben gedaan naar de bierbrouwer Aert Jansz van den Bcrgh(h), die op 5-4-1656 te Beusichem huwde met de aldaar geboren Marijke Jillisdochter de Moolré. Zijn adres is: A.J. van Dijk, de Poorterstraat 21, 2597 Den Haag, tel. 070-324 69 73.

De Gooise Matras

In navolging op ons succes met het boek "*Matriarchale lijnen*" zal de afd. Gooiland eind maart 2001 weer een boek uitbrengen. Dit 200 pagina's tellende boek, getiteld "*De Gooise Matras*" is een verzameling van kwartierstaten, genealogieën, verhalen en bijzonderheden geworden, opgesierd met vele foto's. We hebben getracht een boek uit te brengen, wat alleen ons afdelingsgebied bestrijkt. Dat is voor een groot gedeelte gelukt met enkele sporen buiten onze regio. U kunt het boek bestellen door f 30.00 + 7.50 (portokosten) over te maken op girorekening 61 31 862 tav. NGV afd. Gooiland. Het boek zal medio April worden toegezonden.

Het jubileumboek van de afdeling Delfland

Ter gelegenheid van het 25-jarig afdeling. Delfland zal als hoogtepunt van de viering eind november 2001 een fraai, dik boek verschijnen. Het boek bevat een keur aan artikelen, circa 40, op genealogisch en historisch gebied, terwijl ook unieke bronbewerkingen niet ontbreken. Dat alles voor de prijs van f 37,50 uitsluitend bij voor intekenen vóór 1 juli 2001, hierna f 45,-, exclusief portokosten à f 15,-. Bestellingen plaatsen op rekeningnummer 058.94.82.467 tav. Mw. A.P.J. Kayser - van der Zee inzake NGV Delfland publicatierekening te Pijnacker, onder vermelding van uw naam en adres. Zie de homepage van deze afdeling.

Oost-Gelderse Contactdag 2001

Op zaterdag 15 september 2001 wordt dit jaar de Oost-Gelderse Contactdag gehouden in het Buitencentrum Kerkemeijer Ruurloseweg 51 7271 RS te Borculo. Tel.: 0545 27 12 02. De organiserende instanties zijn: Genealogisch Antiquariaat Jan Bloemendaal, Bredevoort, NGV Afdeling Achterhoek, Oostgelderse Stichting voor Genealogische en Algemeen Historische Documentatie, Stichting Staring Instituut, Doetinchem en de Werkgroep Familie- en Boerderijgeschiedenis in Oost-Gelderland, Zevenaar, sectie van de Oudheidkundige Vereniging de Graafschap. Opening van de dag om 10.00 uur, sluiting 17.00 uur. Toegang gratis, mogelijkheid van lunchen aanwezig. Grote parkeerplaats. Bushalte voor de deur, goede aansluiting op de trein in Ruurlo. Voor verdere informatie: J. Bloemendaal, Bredevoort tel. 0543-451085 en G. J. ten Hoeve, Enschede, tel. 053-4352514.